گزارش ۲

زهرا چیذری

هر ۷۲ ساعت یک تست پی‌سی‌آر جریمه کارمندان واکسن‌نزده

عضو کمیسیون بهداشت: لغو صد درصدی دورکاری به معنای باز کردن آغوش برای پیک ششم است

در شرایطی که صدای پای موج ششم کرونا واضح‌تر شنیده می‌شود، پس از حذف دورکاری کارمندان، بحث بازگشایی مدارس نگرانی‌هایی را در پی داشته‌است. به گفته سرپرست وزارت آموزش و پرورش هم امسال، تصمیم‌گیری در خصوص بازگشایی مدارس در آغاز سال تحصیلی صددرصد به انجمن اولیا و مربیان مدارس، واگذار شده‌است. در عین حال قرار است مدارس کم‌جمعیت در اولویت بازگشایی باشند و این بازگشایی‌ها به صورت تدریجی صورت گیرد. اول آبان برای کارمندان هم با قوانین تازه‌ای همراه خواهد بود و بخشنامه سازمان امور اداری و استخدامی ضمن اعلام پایان دورکاری کارمندان دولت تأکید کرده از حضور کارمندانی که تا اول آبان حداقل یک دوز واکسن را دریافت نکردند، جلوگیری شود. به گفته معاون فنی مرکز سلامت وزارت بهداشت هم کارکنان دولتی و خصوصی که کارت واکسن نداشته باشند باید برای حضور در محل کار هر ۷۲ ساعت یکبار تست پی‌سی‌آر بدهند. در این میان برداشتن دورکاری‌ها هم با انتقاداتی همراه بوده‌است و یکی از اعضای کمیسیون بهداشت و درمان مجلس، لغو صددرصدی دورکاری را به معنای باز کردن آغوش برای پیک ششم دانسته‌است.

در آستانه ورود به دومین ماه از فصل پاییز صدای پای پیک ششم کرونا واضح‌تر شنیده می‌شود. حالا آنطور که رئیس مرکز مدیریت شبکه وزارت بهداشت خبر می‌دهد در برخی از استان‌های کشور کرونا روند صعودی داشته‌است. در ۲۴ ساعت گذشته هم هر چند آمار فوتی‌ها کاهشی بوده‌است، اما آمار ابتلاهای جدید همچنان بالاست.

■ صدای پای پیک ششم

حمیدرضا جماعتی، دبیر کمیته علمی کشوری کرونا با اشاره به روند واکسیناسیون می‌گوید: «امید ما این است که با واکسیناسیون و با انجام پروتکل‌های بهداشتی با کمک مردم، بتوانیم تا حدودی این پیک را بگذرانیم، اما با توجه به عدم رعایت موازین بهداشتی در برخی مناطق و اینکه هنوز به ایمنی جمعی نرسیدیم، ممکن است پیک ششم را تجربه کنیم. در فصل پاییز هستیم و فصول سرد، فصولی هستند که این ویروس‌ها می‌توانند بیشتر فعالیت کنند.»

مصطفی رضایی، رئیس مرکز مدیریت شبکه وزارت بهداشت هم با تأکید بر اینکه طی یکی دو هفته اخیر شیب نزولی کاهش پیدا کرده و در بعضی جاها متوقف شده و در سه استان آذربایجان غربی، کرمانشاه و یزد، این روند صعودی شده، افزود: «ما پنج پیک را تجربه کرده‌ایم و هر کدام از این پیک‌ها از قبلی سخت‌تر بوده‌است. بنابراین، نگران پیک ششم هستیم که مبادا خطرناک‌تر از پیک پنجم باشد.»

وی در واکنش به بازگشایی‌هایی که در پیش است، گفت: «مشکل متأسفانه در عدم دستیابی به اهدافی است که در راهبردهای کنترل کووید ۱۹ است که پیش‌بینی کرده بودیم. به طوری که پیش بینی شده‌است مدارس در آبان ماه به صورت حضوری بازگشایی شود، در حالی که انتظار داشتیم ۸۰ درصد جمعیت واکسینه شوند که اینگونه نشد.»

■ بازگشایی تدریجی

آموزش مجازی و درس خواندن غیرحضوری آسیب‌هایی را برای دانش‌آموزان در پی داشته‌است. تا اینجای کار قرار است مدارس کم جمعیت در اولویت بازگشایی باشند و این بازگشایی‌ها به صورت تدریجی صورت گیرد.

علیرضا کاظمی، سرپرست وزارت آموزش و پرورش درباره بازگشایی مدارس گفت: «امسال، تصمیم‌گیری در خصوص بازگشایی مدارس در آغاز سال تحصیلی را صددرصد به انجمن اولیا و مربیان مدارس، واگذار کردیم. امروز ۱۱۷ کشور دنیا آموزش حضوری را به طور کامل آغاز کرده‌اند و تنها ۲۷ کشور، آموزش‌های خود را به صورت ترکیبی (مجازی و حضوری) و باقی کشورها به صورت مجازی امر آموزش را دنبال می‌کنند.»

حمیدرضا جماعتی، دبیر کمیته علمی کشوری کووید ۱۹ با بیان اینکه بازگشایی مدارس باید با تعداد کم روزها و در کنار اقدامات و آموزش‌های مجازی انجام شود، درباره زمان آغاز بازگشایی تدریجی مدرسه‌ها افزود: «این زمان به شرایط بستگی دارد و باید ببینیم آیا وزارت آموزش و پرورش می‌تواند شرایط مورد لزوم را در تمام مدارس در سطح کل کشور ایجاد کند یا خیر.» جماعتی در عین حال تأکید کرد: «این بازگشایی‌ها با توجه به شرایط کشور انعطاف‌پذیر است و قابلیت برگشت دارد؛ یعنی اگر شرایطی ایجاد شود که ما با پیک مواجه شویم، ممکن است مجدداً کاملاً به صورت مجازی شود. به این صورت می‌توانیم شرایط مدارس را در حالت مجازی، حضوری یا نیمه مجازی و نیمه حضوری تغییر دهیم.»

قاسم جان بابایی، معاون درمان وزارت بهداشت هم با اشاره به برگزاری جلسه کمیته علمی کشوری کرونا درباره بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها و با بیان اینکه بسته بودن و ادامه تعطیلی مدارس، آسیب‌های جبران‌ناپذیری به دانش‌آموزان وارد می‌کند و لازم است برای بازگشایی تصمیم‌گیری شود، گفت: «ترجیحاً اولویت بازگشایی مدارس باید با استان‌هایی باشد که کمترین میزان بار بیماری را دارند.»

به گفته وی ضرورت دارد که مدارس به صورت منطقی و معقولانه بازگشایی شوند و به گونه‌ای پیش رویم که هم بچه‌ها بتوانند از مدارس استفاده کنند و هم باعث انتقال زنجیره بیماری نشوند.

■ کارت واکسیناسیون شرط ورود کارکنان به ادارات

جان‌بابایی در پاسخ به سؤالی مبنی بر لغو دورکاری در تهران با وجود نارنجی بودن تهران گفت: «خوشبختانه اکنون تهران روند رو به کاهشی دارد. به هر حال هم میزان بار سرپایی مراجعات و هم بستری و هم فوتی روند رو به کاهش دارد. از سوی دیگر وقتی مردم به راحتی به رستوران رفته و غذا می‌خورند، اینکه بگوییم ادارات با نصف ظرفیت کار کنند، معقولانه نیست.»

بازگشایی ادارات هم با قوانین سختگیرانه‌ای برای واکسیناسیون همراه خواهد بود. میثم لطیفی، رئیس سازمان امور اداری و استخدامی در بخشنامه‌ای به تمام دستگاه‌های اجرایی به استثنای نیروهای مسلح ضمن اعلام پایان دورکاری کارمندان دولت تأکید کرد از حضور کارمندانی که تا اول آبان حداقل یک دوز واکسن را دریافت نکردند، جلوگیری شود. به گفته معاون فنی مرکز سلامت وزارت بهداشت هم اگرچه واکسن زدن اجباری نیست، اما کارکنان دولتی، نهادهای مردمی و شرکت‌های خصوصی که کارت واکسن نداشته باشند باید برای حضور در محل کار هر ۷۲ ساعت یکبار تست پی‌سی‌آر بدهند.

■ لغو صددرصدی دورکاری به معنای استقبال از پیک ششم

بازگشایی‌ها منتقدان خودش را هم دارد. محمدعلی محسنی بندپی، عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی با انتقاد از لغو دورکاری گفت: «ایمنی جمعی بعد از حداقل تزریق دو دوز واکسن آن هم حداقل به ۷۰ درصد جامعه حاصل می‌شود که ما تا رسیدن به این میزان فاصله داریم. از طرفی دیگر بعد از تزریق دوز دوم نیز دو هفته باید زمان بگذرد تا در فرد ایمنی ایجاد شود.»

از نگاه این پزشک با این شرایط منطق حکم می‌کند با احتیاط بیشتری جلو رویم و خودمان آغوشمان را برای پیک ششم باز نکنیم، بنابراین لغو صددرصدی دورکاری به معنای استقبال از پیک ششم و حتی کاهش بهره‌وری است.

این نماینده مجلس کاهش هزینه‌ها، افزایش بهره‌وری و کاهش آلودگی هوا و برای خانم‌های شاغل تحکیم خانواده را از فواید دورکاری بر شمرد و افزود: «۴۰ تا ۵۰ درصد از کارکنان می‌توانند دورکار باشند.»

هزینه‌تراشی باند حقوقی‌های انحصار طلب

حقوقی‌های طالب انحصار که نتوانستند مانع تصویب طرح تسهیل شوند، حالا هجمه‌های گسترده‌ای را علیه خدمات ارزان حقوقی آغاز کرده‌اند

گزارش یک

محیا حسینی

روزهای خوش و انحصارطلبانه مشاغل حقوقی، وکالت و سردفتری، رو به اتمام است و دیگر اعضای این صنوف باید دست از کارهای قرون وسطایی خود بردارند، اما آن طور که مشخص است کانون وکلای دادگستری و کانون سردفتران بعد از شکست در سنگ‌اندازی و مانع شدن برای تصویب طرح تسهیل مجوزهای کسب و کار، وارد فاز مقابله عملی و صف‌آرایی مقابل استارتاپ‌های خدمات حقوقی شدند! آنهایی که تا امروز خدمات حقوقی را لوکس کرده‌بودند و پول‌های کلانی از این راه به جیب زدند، در تلاشند تا آخرین تیرهای خود را پرتاب کنند، بلکه یکی از آنها به هدف بخورد و جایگاه انحصاری‌شان را حفظ کنند! رئیس دستگاه قضا چندی پیش علیه مفاسد انحصار در وکالت و این موضوع که برخی قضات بدون آزمون وکیل می‌شوند سخنانی ابراز کرده‌بود. روز گذشته سردفتران مقابل مجلس تجمع کردند تا اعتراض خنده‌دار خود را نسبت به طرح تسهیل به گوش نمایندگان برسانند. از طرف دیگر، کانون وکلا هم برای استمرار جایگاه انحصاری، حملات خود را به خدمات ارزان حقوقی آغاز کرده‌است.

چندین سال بود که با سوءاستفاده از قوانین، صدور پرونده وکالت در انحصار کانون وکلا بود و بیش از صدها هزار نفر از فارغ‌التحصیلان حقوق در حسرت فعالیت با عنوان «وکیل» در این عرصه بودند که تنها ۴ تا ۵ درصد از آنها شانس وکیل شدن را پیدا می‌کنند! بر اساس آخرین آمار در بسیاری از کشورهای دنیا به ازای هر ۱۰ هزار نفر ۲۴۰ وکیل در حال فعالیت هستند و این آمار در کشور ما به ۷۶ وکیل به ازای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت است. از طرفی حق‌الوکاله‌ای که برخی وکلا به مراجعان خود در پرونده‌های حقوقی پیشنهاد می‌کنند مبالغی فراتر از تعرفه‌های مصوب، غیرمتعارف و غیرمنطقی در ازای انجام امور حقوقی است؛ این به دلیل همان انحصاری است که اعضای کانون وکلا حاضر نیستند آن را به راحتی از دست بدهند. البته با تأسیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه‌قضائیه به موجب برنامه سوم توسعه، کمی اوضاع بازار خدمات حقوقی بهتر شد، اما انحصارها و پذیرش‌های کم در آزمون وکالت همچنان باقی ماند.

اوضاع در سردفتری هم مشابه بود. آزمون جذب سردفتری چندین سال برگزار نشد و برخی از سردفتران درآمدهای میلیاردی کسب می‌کردند، در حالی که خیل عظیم فارغ‌التحصیلان حقوقی مشتاق حضور در عرصه سردفتری بودند. به ارث رسیدن امتیاز سردفتری از دیگر رانت‌های این شغل به حساب می‌آمد. حالا و به رغم لابی‌های گسترده صنوف وکالت و سردفتری، با تصویب قانون موسوم به تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار، این رانت‌ها تا حد زیادی برچیده شده‌است.

گویا آنچه این روزها اهالی کانون وکلا را نگران و پریشان ساخته، قطع انحصار فعالیت آنها و از دست رفتن درآمدهای نجومی‌شان است. این عده که انحصار چند دهه‌ای خود را از دست رفته می‌بینند، در آخرین تلاش‌ها به منظور حفظ درآمدهای کلان و انحصاری، از ارائه خدمات آنلاین مشاور حقوقی و به قیمت ارزان کلافه شده و با طرح شکایت علیه اپلیکیشن ارائه‌دهنده این خدمات، در تلاشند تا درآمد نجومی‌شان را احیا کنند!

■ شکایت کانون وکلا از خدمات حقوقی ارزان!

فردین آقایی، مدیر عامل یک شرکت خدمات حقوقی آنلاین درباره شکایت کانون وکلا علیه این اپلیکیشن که خدمات مشاوره حقوقی را به قیمت ارزان ارائه می‌کند به خبرنگار «جوان» می‌گوید: «ما قوانین را به خوبی می‌دانیم و کار خلاف قانون انجام نداده‌ایم. ما تنها یک بستری را فراهم کردیم تا در آن مردم بتوانند با کمترین هزینه و کمترین زمان ممکن، وکیل دلخواه خود را انتخاب و مشکلاتشان را حل کنند.»

او درباره نحوه فعالیت سامانه حقوقی خود ادامه می‌دهد: «در سامانه‌ای که ما راه‌اندازی کردیم، هر کسی می‌تواند به صورت ۲۴ ساعته، درخواست بگذارد و خلاصه‌ای از مشکل خود را بنویسد. پس از آن وکیل با او تماس می‌گیرد و مشاوره می‌دهد. از طرفی هر کسی که قصد انجام معامله‌ای را دارد، اما قوانین حقوقی مربوط به آن را نمی‌داند، می‌تواند با پرداخت ۲۰۰ هزار تومان، یک وکیل را به همراه خود ببرد تا حین معاملات از او کلاهبرداری نشود. در واقع این امر مانع از وقوع جرم می‌شود و در کاهش پرونده‌های شکایتی در دادگاه کمک بسیار زیادی خواهد کرد.»

آقایی به خدمات دیگری که سامانه حقوقی آنلاین ارائه می‌دهد نیز اشاره می‌کند و می‌گوید: «در شرایطی که هزینه حق‌الوکاله سرسام‌آور و گران است و مردم از عهده پرداخت آن برنمی‌آیند، سامانه ما به مردم کمک می‌کند تا با کمترین هزینه یک وکیل داشته باشند که به مشکل حقوقی‌شان رسیدگی کند. مراجعه‌کنندگان به سایت می‌توانند موضوع شکایت را بنویسند و سامانه در خصوص آن موضوع وکلایی را به همراه مبلغ پیشنهاد می‌کند. این مبلغ ۲۰ درصد از تعرفه قوه قضائیه نیز کمتر است. خوشبختانه شاهد آن هستیم که با قیمت‌های ارزان پیشنهادی در این سامانه، افرادی که توان گرفتن وکیل نداشتند نیز اقدام به اخذ وکیل کرده‌اند.»

طرح: حسین کشتکار | جوان

مدیر عامل سامانه حقوقی آنلاین درباره شکایت کانون وکلا علیه این سامانه اظهار می‌دارد: «در واقع ما خدمات ارزان‌قیمتی در حوزه وکالت می‌دهیم و حتی وکلایی را که تعیین می‌شوند نیز کنترل می‌کنیم. آن وقت کانون وکلا شاکی هستند که چرا خدمات ارزانقیمت می‌دهید! حتی یکی از وکلا با ما تماس گرفت و شکایت عجیبی را مطرح کرد؛ او گفت در حال منعقد کردن یک قرارداد با مراجعه‌کننده بود که مراجعه‌کننده از سایت ما قیمت ارزان‌تری را استعلام کرده‌است! در نهایت او مجبور شده تا حق‌الوکاله کمتری بگیرد و درآمدش کاهش پیدا کرد!»

او با انتقاد از انحصارطلبی کانون وکلا تصریح می‌کند: «در سامانه ما وکلای کم‌کار خود کانون وکلا عضو هستند و از این راه برایشان اشتغال ایجاد شده‌است، اما کانون وکلا همکاری نمی‌کند و به فکر درآمد خودش است. حتی ما به کانون وکلا نامه زدیم که وکلای بیکار خودش را معرفی کند تا از طریق کار کردن با ما، درآمد کسب کنند. اما نه تنها این کار را نکرد، بلکه با شکایت علیه ما در تلاش است تا انحصار خودش را حفظ کند.»

آقایی در پاسخ به این سؤال که درآمد کارکنان این سامانه از کجا تأمین می‌شود، می‌گوید: «قراردادی که بین موکل و وکیل بسته می‌شود، درصدی از پول وکلا برای ما تعیین می‌شود. ما هیچ پولی از موکل نمی‌گیریم و طرف حساب ما فقط وکلا هستند. این مبلغ بسیار ناچیز است، اما به دلیل استقبال مردم و افزایش تعداد مراجعه‌کنندگان، تعداد قراردادها بیشتر شده و درآمد ما نیز قابل توجه می‌شود.»

او در پایان می‌گوید: «کانون باید کوتاه بیاید، زیرا که ما به نفع مردم کار می‌کنیم تا دیگر همه توان پرداخت مبلغ حق‌الوکاله را داشته باشند. در حال حاضر پرونده شکایت کانون وکلا علیه ما در مراحل ابتدایی است و مشخص نیست که کانون وکلا چه منطقی برای این شکایت خود دارد.»

■ حق‌الوکاله‌های نجومی وکلا در سراشیبی سقوط

در همین رابطه علی محمدزاده مقدم، کارشناس ارشد حقوق خصوصی به خبرنگار «جوان» می‌گوید: «قانون طرح تسهیل مجوزهای کسب و کار تصویب شده و بعد از تأیید شورای نگهبان لازم‌الاجراست. من بابت تصویب این طرح خرسندم و امیدوارم به نتیجه برسد تا افراد زیادی که دانش آموخته حقوق هستند وارد حرفه وکالت شوند.»

او ادامه می‌دهد: «پذیرش وکلا در قانون چیزی شبیه به پذیرش نرخ ۴ درصدی است. اگر قرار است تعداد محدودی از افراد وارد فضای کسب و کار یا فضای حرفه وکالت شوند، چرا دانشگاه‌های ما به صورت قارچ‌گونه پذیرش دانشجو در رشته حقوق می‌کنند؟»

محمدزاده مقدم با انتقاد از کمبود وکیل اظهار می‌دارد: «در کشور ما مثل پزشک خانواده، وکیل خانواده تعریف نشده‌است و تعداد وکیل در کشور ما نسبت به استاندارد جهانی به شدت پایین‌تر است. به همین دلیل قبل از انعقاد قراردادها و هر گونه تعهد، مشاوره حقوقی انجام نمی‌شود و در نتیجه شاهد افزایش تعداد پرونده‌های شکایتی در دادگاه‌ها هستیم.»

او به انحصارطلبی کانون وکلا اشاره می‌کند و می‌گوید: «وقتی یک نفر، تولیدکننده انحصاری باشد، قیمت محصول را تا هر چقدر که بخواهد گران می‌کند و البته کیفیت هم دیگر مدنظر قرار نمی‌دهد! این اتفاق درباره وکالت هم افتاده است. تعداد وکلا کم و حق‌الوکاله نیز گران است و ما توجهی به آسیب‌هایی که این امر به دنبال داشته است، نداریم.»

این کارشناس ارشد حقوق خصوصی ادامه می‌دهد: «در علوم اجتماعی دسترسی به مشاوره چه روانی باشد و چه حقوقی بسیار مهم است. ما باید در این مورد بازنگری کنیم و همان‌طور که به دنبال کاهش فاصله رسیدن اورژانس نزد بیمار هستیم، به فکر دسترسی سریع به مشاور حقوقی نیز باشیم.»

محمدزاده مقدم با تأکید بر افزایش تعداد وکلا و درجه‌بندی تخصص آنها تصریح می‌کند: «به نظر من باید کانون وکلا و سازمان سنجش، تعداد وکلا را افزایش دهد و هر کسی که حد نصاب نمره در آزمون را کسب کرد در حوزه وکالت به کار گرفته شود، منتها باید هر وکیل درجه کیفیتش مشخص شود تا مردم با توجه به نوع تخصص هر وکیل به او مراجعه کنند. هر چند برخی افراد با این اقدام منافعشان به خطر می‌افتد و بازار خوبی که در این انحصار برایشان ایجاد شده، متزلزل می‌شود؛ بنابراین نسبت به این اقدام مقاومت خواهند کرد.»

او به انحصار برخی از وکلا در حوزه‌ای که فعالیت می‌کنند نیز اشاره می‌کند و می‌گوید: «برخی از وکلا با حق‌الوکاله‌های نجومی کار می‌کنند و به‌قول خودشان در این زمینه برند شده‌اند؛ آنها در برخی پرونده‌ها انحصاری در انحصار کانون وکلا ایجاد کرده‌اند که مثلاً وکالت املاک به دست فرد خاصی بیفتد و کسی حق گرفتن وکالت آن را نداشته باشد. در شرایطی که تعداد وکلا بیشتر شود جایگاه این افراد به خطر می‌افتد و به نظر می‌رسد آنها به همین خاطر تاب افزایش تعداد وکلا را ندارند.»

■ مخالفین شکستن انحصار کانون وکلا، مخالفین منافع مردم هستند

حامد دهقان، کارشناس حقوقی نیز در این رابطه به خبرنگار «جوان» می‌گوید: «کانون وکلا هر سال تنها ۴ الی ۵ درصد از افراد شرکت‌کننده در آزمون وکالت را می‌پذیرفت. در این راستا طرح مجلس برای رفع انحصار در بازار وکالت تصویب شد و مسئول برگزاری هم سازمان سنجش شده‌است. هدف دیگر از این طرح این بود که بازار رقابتی شود و کسانی که در یک حوزه خاص فعالیت می‌کنند خدماتشان را ارتقا دهند و در کنار آن نیز نرخ حق‌الوکاله کاهش پیدا کند. این کاهش نرخ در نهایت به نفع مردم می‌شود تا همه مردم بتوانند وکیل ارزان داشته باشند.»

او با بیان اینکه باید موضوع وکالت تخصصی شود، می‌گوید: «برخی از وکلا که اسم وکیل پایه یک را یدک می‌کشند از تخصص کافی برخوردار نیستند، زیرا که آنها تمام قوانین را نمی‌دانند و وقتی از آنها درباره موضوعاتی سؤال بپرسید به صراحت می‌گویند که آنها جز منابع آزمون وکالتی نبوده و آن را مطالعه نکرده‌اند. به همین دلیل باید رتبه وکلا نیز مشخص باشد و آنها از تخصص مورد نیاز برخوردار شوند.»

این کارشناس حقوقی با اشاره به اینکه افزایش تعداد وکلا در کشور سبب می‌شود تا دولت به سمت قانون‌مداری حرکت کند، اظهار می‌دارد: «مراجعه بیشتر مردم به وکیل و استفاده از کارشناس حقوقی در نهایت منجر به کاهش پرونده‌ها در دادگاه خواهش شد، زیرا که مردم با آگاهی کامل از مسائل حقوقی، کار خودشان را پیش خواهند برد. از طرفی افزایش تعداد وکلا سبب می‌شود تا مطالبات عمومی نیز از دولت زیاد شود و دولت در مصوباتش دقت می‌کند که خروجی این امر نیز به نفع مردم خواهد بود.»

به گفته دهقان مخالفین مصوبه مجلس برای شکستن انحصار کانون وکلا، مخالف منافع مردم هستند. حتی در بررسی‌هایی که ما انجام دادیم تعدادی از اساتید حقوق از ریاست محترم مجلس درخواست کردند که این مصوبه تصویب نشود، اما در واقع آنها وکلایی بودند که در پوشش استاد دانشگاه قصد داشتند افکار عمومی را تحت‌تأثیر قرار دهند تا منافع خودشان به خطر نیفتد.

او می‌گوید: «طی یک نظرسنجی انجام شده حدود ۷۰ درصد مردم علت مراجعه نکردن به وکیل را نداشتن توانایی در پرداخت هزینه‌های آن عنوان کردند. به طور حتم رقابتی شدن بازار وکالت باعث می‌شود که هم کیفیت کار وکلا بالا برود و هم هزینه وکیل گرفتن ارزان شود.»

■ انحصار سردفتری رو به اتمام

انحصار بازار حقوقی محدود به وکالت نیست؛ حالا اما با تصویب قانون تسهیل، قرار است آزمون سردفتری هر سال برگزار شود. افزوده شدن تعداد سردفتران باعث خواهد شد که انحصار این شغل از بین برود و مردم در دسترسی به خدمات حقوقی ناظر به این صنف به زحمت نیفتاده و هزینه کمتری هم بپردازند. این انحصارزدایی هم روز گذشته انحصارطلبان را به مقابل مجلس شورای اسلامی کشاند. آنطور که از شعارها و پلاکاردهای سردفتران حامی انحصار پیدا بود، آنها خواهان اجرایی نشدن قانون تسهیل و مراجعه مردم به دفاتر اسناد رسمی به منظور تنظیم سند خودرو بوده‌اند!

پرپیداست که به خطر افتادن درآمدهای کلان، ذی‌نفعان را به صف می‌کند، اما از طرف دیگر، در انحصارزدایی از مشاغل حقوقی، پای حقوق مردم در میان است. هوشیاری نمایندگان مردم و نهادهای تصمیم‌گیر می‌تواند قطعه نهایی از پازل انحصارزدایی را تکمیل و با استقرار عدالت در دسترسی مردم به خدمات حقوقی، کام جامعه را شیرین کند.

نمای نزدیک

رئیس دستگاه قضا مانع اظهارات خدشه‌دار از قوه قضائیه شود

رئیس دیوان عدالت اداری در اظهارنظری به طرح تسهیل تاخته و در انتقاد از لغو رانت قضات بازنشسته گفته‌است: «مشخص نیست کجای کار مشکل داشته‌است که با پیشنهاد یکی از نمایندگان، موضوع [الزام قضات به شرکت در آزمون برای اخذ پروانه وکالت] بررسی و بدون اینکه نظر کارشناسی ضمیمه آن باشد، مصوب می‌شود.»! اخلاق و ادب و البته واهمه از نتایج احتمالی بعدی مانع از پاسخ منطقی صریح به این حد از انحصارطلبی رسوخ کرده در سطوح بالای مدیریتی قوه قضائیه است، اما از مقام مسئول در قوه قضائیه چنین حرف ناخوشایندی بعید بود.

اولاً اینکه مشکل کار اینجاست که قضات بازنشسته با سال‌ها کار در دستگاه قضایی روابطی دارند که هیچ وکیل غیرقاضی دیگری ندارد؛ این روابط بسیار شائبه‌برانگیز است. زدودن دامن قضات از تهمت‌ها هم اقتضا دارد که قضات بازنشسته از رانت وکالت برخوردار نشوند. ثانیاً اینکه واضح است یک قاضی بازنشسته پس از ۳۰ سال خدمت باید این فرصت را به جوانان شایسته بدهد و با مشاوره آنها را ارشاد کند، نه اینکه خودش رأساً در امر وکالت مباشرت کند و بر حجم فارغ‌التحصیلان بیکار افزوده، بر خلاف منویات رهبر انقلاب مبنی بر سپردن امور به جوانان عمل کرده و حتی فرصت کار از سایر وکلای غیرقاضی را هم بستاند، چه مردم به تصور اینکه یک قاضی وکیل شده بهتر از سایر وکلا می‌تواند پرونده‌شان را رتق و فتق کند، در مراجعه به قضات وکیل شده شتاب می‌کنند. ثالثاً، اساساً چه اشکالی دارد یک قاضی بازنشسته برای وکالت آزمون دهد؟ شرکت در آزمون خلاف شأن قاضی است؟ شأن قاضی از کجاست؟ جز از مردم که با امکانات عمومی درس خوانده، قاضی شده و با احترام مردم به قضات، شأنی برای خود کسب کرده‌است؟ چرا پس از سال‌ها قضاوت باید بر خلاف حقوق مردم و فارغ‌التحصیلان حقوقی از رانت وکالت برخوردار باشند؟ مردم شأن کاذب و خودساخته برنمی‌تابند؛ همه در برابر قانون برابرند، هیچ‌کس از امتیاز ویژه و بلاجهت برخوردار نیست، حتی یک قاضی بازنشسته و محترم.

ای کاش رئیس قوه قضائیه که پیش از این نسبت به حذف رانت وکالتی قضات صحبت کرده‌اند، جلوی خدشه‌دار شدن از دستگاه قضایی را با این اظهارات نسنجیده بگیرد.

مسئولیت اجتماعی

حسین سروقامت

۴۲۵

چندی پیش یکی از سایت‌های خبری، پرسشی را با مردم در میان گذاشته، از آنها خواست نظرات خود را درباره آن مطرح کنند:

«چرا مدیران ایرانی افراد مطیع و ضعیف را برای همکاری انتخاب می‌کنند؟»

فارغ از دیدگاه‌هایی چون ضعف مدیران و اهمیت بیشتر اهداف مدیر از اهداف سازمان، نظرات مردم جالب بود:

برای آنکه زیردستان شاخ نشده، سر از رقابت درنیاورند. شایسته‌سالاری مطرح نیست. با فرهنگ نقادی میانه‌ای ندارند. مملکت، قحط‌الرجال است. مدیران تملق را دوست دارند و افراد مطیع، متملقند.

ترس از گرفتن پست و مقام مطرح است. وحشت از زیردستان قوی بین مدیران موج می‌زند. رابطه، باندبازی و فامیل‌سالاری غوغا می‌کند.

مدیران بی‌سوادند. حریف افراد قوی نمی‌شوند. فشارهای بیرون سازمان مطرح است.

اساس، عشق ریاست است و ترس از رو شدن دست مدیر.

دوستان! شما به این سخنان باور دارید؟

ویژه

علیرضا سزاوار

پول بی‌حساب در حساب دانشگاه‌های علوم پزشکی

دولت سابق بودجه خارج از شمول ۸۲۰ هزار میلیاردی برای دانشگاه‌های علوم پزشکی در نظر گرفته‌است

بودجه ۸۲ هزار میلیارد تومانی دانشگاه‌های علوم پزشکی جدای از بودجه این مراکز نصیب این دانشگاه‌ها شده و ظاهراً بناست فارغ از نظارت دیوان محاسبات هم خرج شود.

بودجه خارج از شمول، اعتباری مالی و درواقع پولی است که فارغ از بودجه عادی به یک دستگاه داده می‌شود. این بودجه زیر نظارت دیوان محاسبات هم قرار نمی‌گیرد. هدف از بودجه خارج از شمول حل مشکلات فوری و اساسی با دور زدن پیچیدگی‌های اداری است.

■ جای خالی علوم پزشکی‌ها در پارک علم و فناوری

اختصاص بودجه ۸۲ هزار میلیارد تومانی از سوی دولت قبلی واختصاص بدون حسابرسی آن به حوزه بهداشت و درمان دانشگاه‌های علوم پزشکی در سال جاری، از عجایب است.

پول‌پاشی موجب می‌شود دانشگاه‌های علوم پزشکی که از نظر دستاوردهای علمی در مقایسه با دیگر دانشگاه‌های کشور وضعیت مطلوبی نداشته باشند، در سال‌های آینده هم دولت را مجبور به پرداخت بودجه‌های خارج از شمولی کنند که فقط مخصوص دوران جنگ تحمیلی بود.

گزارش وزارت علوم از عملکرد پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد واحدهای فناور در سال گذشته نشان می‌دهد که دانشگاه‌های علوم پزشکی در این خصوص عملکرد نامناسبی داشته‌اند.

در این گزارش، روند توسعه پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد، تعداد واحدهای فناور و دانش‌بنیان در پارک‌های فناوری، اشتغالزایی، فروش، صادرات و سایر دستاوردهای این مراکز بررسی شده که جای خالی علوم پزشکی‌ها محسوس است.

■ زمین و مجوز هست، ایده نیست

واقعیت این است که هم اکنون دانشگاه‌های علوم پزشکی حتی یک پارک علم و فناوری هم ندارند و امسال عملیات عمرانی طرح اصلی برای احداث نخستین پارک علم و فناوری که متعلق به دانشگاه علوم پزشکی تهران است، آغاز خواهد شد.

یعنی دانشگاه علوم پزشکی تهران به عنوان پیشتاز تمام دانشگاه‌های علوم پزشکی تازه امسال موقعیت زمین پارک علم و فناوری آن در منطقه یافت‌آباد تصویب شده و قرار است دانشکده‌های فناوری‌های نوین پزشکی، توان‌بخشی و پیراپزشکی و برج فناوری و واحدهای فناوری در آن مستقر شوند.

خردادماه امسال هم معاون تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت خبر داد که وزارت بهداشت مجوز فعالیت ۱۰ پارک علم و فناوری سلامت را در مناطق مختلف کشور تاکنون صادر کرده‌است. یعنی تازه از امسال قرار است پارک‌های علم و فناوری سلامت با هدف تبدیل ایده‌های نو به محصول و ایجاد بستری مناسب برای حضور شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه‌های سلامت راه‌اندازی شوند.

■ با تعارض منافع حوزه بهداشت چه کنیم

دانشگاه‌های علوم پزشکی براساس ماده ۱ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، می‌توانند با بودجه خارج از شمول بدون رعایت قوانین و مقررات عمومی حاکم بر دستگاه‌های دولتی به ویژه قانون محاسبات عمومی کشور، قانون مدیریت خدمات کشوری، قانون برگزاری مناقصات و فقط در چارچوب مصوبات و آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی مصوب هیئت امنا عمل کنند.

حذف نظارت دیوان محاسبات و سایر دستگاه‌های نظارتی بر هزینه‌کرد منابع مالی دانشگاه‌های علوم پزشکی، نه فقط به شفافیت نظام اقتصادی که با توجه به تعارض منافع مشهود در حوزه سلامت، به حوزه بهداشت و درمان کشور هم ضربه می‌زند.

بر این اساس پول بیت المال که باید در امور مناسبی هزینه شود و حتی بسیاری از دانشگاه‌های کشور و نهادهای مختلف از محیط‌زیست گرفته تا پروژه‌های نیمه تمام، نیازمند آن هستند به سادگی به جیب دانشگاه‌های علوم پزشکی می‌رود.

■ نمایندگان مجلس ورود کنند

در این خصوص یک کارشناس سیاستگذاری در حوزه سلامت با اشاره به تخصیص اعتبار بیش از ۸۰ هزار میلیارد تومانی به صورت خارج از شمول به نظام سلامت به خبرگزاری مهر گفت: زمانی که به یک بخش از حاکمیت، بودجه فراوانی تخصیص پیدا می‌کند، متناسب با آن باید مکانیزم‌های نظارت، حسابرسی و شفافیت نیز افزایش پیدا کند، اما متأسفانه در خصوص دانشگاه‌های علوم پزشکی این ملاحظات وجود ندارد و عملاً نظارتی بر نحوه هزینه‌کرد آنان صورت نمی‌گیرد.

پدرام اصلانی‌فر افزود: مجلس شورای اسلامی باید ماده ۱ قانون احکام دائمی را یک بار برای همیشه اصلاح کند تا بخش بهداشت و درمان تمام دانشگاه‌های علوم پزشکی از شمول این قانون خارج شود. با انجام این مهم، بخش آموزش و پژوهش برای انجام فعالیت‌های خود به مشکلی بر نخواهند خورد و بخش بهداشت و درمان که از مسئله عدم شفافیت و هزینه‌های غیرضروری رنج می‌برد، شفاف خواهد شد.

تأمین منابع مالی بودجه خارج از شمول علوم پزشکی‌ها از سوی دولت در سال جاری و اختصاص چشم بسته و بدون حسابرسی آن به تضعیف جایگاه نظارتی دولت به دست خودش منجر خواهد شد؛ اتفاق نامبارکی که می‌تواند با بهانه‌هایی نظیر تحریم و محرمانگی، دانشگاه‌های دیگری را هم که اتفاقاً عملکرد مناسبی دارند، در صف مطالبه‌کنندگان بودجه خارج از شمول و بدون بازدهی لازم قرار دهد.